

- یک‌شنبه ۹ دی ۱۴۰۳**
- سال هفدهم - شماره ۳۰۲۹**

دستان خالی استان همدان از صادرات سنگ‌های ساختمانی

اكتشاف عمقی ضرورت دستیابی به کانی‌های ارزشمند/ اکتشاف ۵۰ متری در همدان در برابر اکتشاف ۱۰۰متری در دنیا

سپهرغرب، گروه اقتصادی –
طراحی‌مehوش: در گفت‌وگو با رئیس نظام مهندسی معدن استان همدان مشخص شد؛ در بخش سنگ‌های ساختمانی با مشکل اساسی در حوزه فراوری مواجهیم به طوری که باوجود داشتن ذخایر مناسب، برای فراوری و فراهم کردن مسترها بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم.

استان همدان در زمره مهم‌ترین استان‌های معدنی کشور محسوب می‌شود اما موانعی همچون خام‌فروشی و پای کار نیامدن سرمایه‌گذاران در برخی از کانی‌ها، باعث شده تا این ظرفیت‌های عظیم به‌ویژه در حوزه صادرات مغفول باقی بماند. ۲۸ نوع ماده معدنی در استان همدان وجود دارد و این توان بزرگ سبب شده تا همدان به‌عنوان یکی از قطب‌های معادن کشور در غرب به‌حساب آید. درباره ظرفیت‌های عظیم معدنی این استان تنها ذکر دو نمونه کافی است؛ نخست اینکه ازندریان همدان قطب سیلیس در کشور شناخته شده و وجود چندین واحد فراوری و دانه‌بندی سیلیس در این شهر به‌عنوان یک نشان در غرب کشور مطرح است. از طرفی همدان دومین استان در ذخیره دولومیت کشور محسوب می‌شود؛ البته در سایر کانی‌ها همچون سنگ‌های ساختمانی و معادن فلزی نیز ذخایر معدنی این استان قابل اعتنا است.

بر این اساس و به‌دلیل اینکه درمجموع همدان حدود دو میلیارد تن از ذخیره ۶۰ میلیارد تنی اکتشاف‌شده کشور را دارد برآن شدیم تا درخصوص چرایی عدم توقیف در صادرات و

فراوری به‌جز در معدود کانی‌ها، با عضو شورای مرکزی نظام مهندسی کشور و نیز رئیس نظام مهندسی معدن استان همدان گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:
محمدمشیر یوسفی با بیان اینکه خوشبختانه شرایط فراوری در برخی از مواد معدنی طی سال‌های اخیر بهبود یافته گفت؛ با این وجود همچنان در بخش سنگ‌های ساختمانی با مشکل اساسی در حوزه فراوری مواجهیم و در این بخش استان باوجود داشتن ذخایر مناسب بسیار ضعیف عمل کرده است.

■ وسایل و تجهیزات سنگ‌بری‌ها مستهلک و قدیمی است

وی با ابراز اینکه امروز همه سنگبری‌های ما در بخش سنگ‌های ساختمانی دارای وسایل و تجهیزات مستهلک و قدیمی هستند، گفت؛ به‌روزرسانی این ادوات ابتدایی‌ترین نیاز ما در این بخش است.

■ سنگ‌های ساختمانی به‌صورت خام از استان خارج می‌شوند

وی با اشاره به اینکه متأسفانه در استان همدان یک واحد سنگبری بزرگ وجود ندارد، تشریح کرد؛ در حال حاضر بیشتر سنگ‌های معدنی و سنگ‌های ساختمانی و تزئینی جهت پردازش و برش به استان‌هایی همچون اصفهان و تهران ارسال شده و سپس با قیمت گران‌تر به استان بازگردانده می‌شوند.

■ جا برای استقرار ۱۰ واحد فراوری دولومیت در استان باز است

سپهرغرب، گروه اقتصادی؛ مرکز آمار ایران

دیروز نرخ تورم مصرف‌کنندگان خانوارهای کشور در آذرماه امسال را۳۲/۵درصد اعلام کرده که تداوم روند کاهشی نرخ تورم سالانه را نشان می‌دهد؛ البته نرخ تورم نقطه‌ای و ماهانه آذرماه نیز کم شده، درحالی‌که این دو شاخص در مهر و آبان امسال افزایش یوند.

با این حال مردم می‌گویند کاهش نرخ تورم را حس نمی‌کنند ودر سه ماه اخیر افزایش قیمت‌ها در بازار را تجربه کرده‌اند؛ هر چند نرخ تورم مانگین روند تغییرات قیمتی یک سبد کالایی است و از سوی دیگر کاهش نرخ رشد تورم به معنی کاهش قیمت‌ها نیست، بلکه نشان می‌دهد اهنگ و سرعت افزایش قیمت‌ها کم شده است. براساس گزارش مرکز آمار ایران، شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور در آذرماه ۱۴۰۳ به عدد ۲۸۵/۱رسیده که نسبت به ماه قبل دو درصد، نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳/۱۴ درصد و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۳۲/۵ درصد

سپهرغرب، گروه اقتصادی؛ در چنین شرایطی هرکس حرفی می‌زند و نظری می‌دهد، از گران‌کردن برق و جریمه پرمصرف‌ها تا خاموشی صنایع ... می‌گویند ولی کسی نمی‌پرسد پروژه‌ای که در سال ۱۴۰۰وزیر نیروی وقت در موردش حرف زد و گفت (تولید ۱۰هزار مگاوات برق از نیروگاه‌های خورشیدی طی چهار سال هدف گذاری شده است) به کجا رسید!

برای آگاهی از مقدار برق مورد نیاز کشور باید به آمار و گزارش‌ها مراجعه کنیم. طبق اعلام توانیر، تعداد مشترکان مصرف برق خانگی در پایان سال ۱۴۰۲ به بیش از ۳۲ میلیون مشترک رسید و پیش‌بینی می‌شود که این رقم در پنج سال آینده به حدود ۳۶میلیون مشترک افزایش یابد. این افزایش مشترکان و به‌تبع‌آن، مصرف برق بیشتر در شرایطی است که طی سال‌های اخیر برق بسیاری از کشاورزان و کارگاه‌ها صنعتی در فصول گرم سال قطع می‌شد. این اتفاق امسال در زمستان هم تکرار می‌شود. موضوعی که حکایت

عضو شورای مرکزی نظام مهندسی کشور با اشاره به اینکه در میحت کانی‌هایی همچون دولومیت که شهرستان نهاوند قطب آن است طی سال‌های اخیر شاهد راه‌اندازی نخستین کارخانه فراوری بودیم و تعدادی کارخانه دیگر نیز در حال دریافت مجوز فعالیت در این زمینه هستند، اذعان کرد؛ این بدان معنا است که هنوز برای تعداد بیشتر حتی ۱۰ کارخانه دیگر در حوزه فراوری جای کار داریم.

■ کمبود آب، سر داده تکمیل زنجیره ارزش آهن در استان

یوسفی با بیان اینکه در خصوص سنگ آهن نیز باید بگوییم چند واحد کنسانتره در شهرستان اسدآباد تاکنون راه‌اندازی شده، عنوان کرد؛ امروز در حوزه کنسانتره و گندله‌سازی تا حدودی موفق عمل کرده‌ایم اما در میحت آهن اسفنجی چون این محصول آب‌بر است، ایجاد صنایع فراوری در این بخش با مشکل مواجه خواهد بود.

■ دسترسی به طلا، روی و مس نیازمند اکتشاف عمقی

وی با اشاره به اینکه در میحت ماده معدنی چون مس و طلا با وجود داشتن ظرفیت هنوز برای اکتشاف بسیار ضعیف هستیم زیرا به‌صورت عمقی کار نشده عنوان کرد؛ امروز متوسط اکتشافات عمقی در کشورهای اروپایی و آمریکایی شاید تا هزار متر هم برسد اما در کشور ما ۱۰۰ متر و در استان همدان حدود ۵۰ متر است.

وی با ابراز اینکه درواقع امروز نیازمند سرمایه‌گذاری در عرصه اکتشافات عمقی هستیم،

تورم ماهانه در مهر و آبان امسال ۲/۷ و ۲/۷ درصد بود که نشان از کاهش آن در آذرماه دارد.

بیشترین نرخ تورم ماهانه در آذرماه مربوط به گروه سبزی‌ها و حبوبات با ۶/۲ درصد بوده و گروه‌های میوه و خشکبار، حمل‌ونقل و مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها به ترتیب با ۲/۹، ۲/۷ و ۲/۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند و در مقابل تورم ماهانه گروه انواع گوشت قرمز و سفید منفی ۰/۸ درصد اعلام شده است.
نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور در آذرماه به۳۲/۵درصد رسیده که نسبت به آبان، ۶/۰ درصد سبزی‌ها و حبوبات با ۶/۲ درصد بوده و مهر و آبان امسال نرخ تورم سالانه ۳۳/۶ و ۳۳/۱ درصد بود. دامنه تغییرات نرخ تورم سالانه در آذر امسال برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۳۰ درصد برای دهک اول تا ۳۲/۹ درصد برای دهک نهم گزارش شده که نشان می‌دهد فاصله تومی دهک‌ها در آذرماه به ۲/۹ واحد درصد رسید. این شاخص نسبت به آبان که ۳/۲ واحد درصد بوده، ۰/۳ واحد درصد کاهش داشته است.

تصریح کرد؛ در بحث کانی‌های فلزی ارزشمند همچون مس، طلا و روی اگر بر اثر اکتشافات عمقی محصول معدنی مورد نظر نیز مورد استحصال قرار گیرد، یقیناً واحدهای فراوری در استان راه‌اندازی می‌شود، چنانکه امروز حتی در نبود ماده معدنی مس شاهد استقرار چند واحد فراوری این ماده معدنی در استان هستیم.

با بیان اینکه امروز وضعیت فراوری محصولاتی همچون آهنک و سیمان مناسب است، تشریح کرد؛ همچنین تاکنون شاهد استقرار چند واحد فروسیلیس در استان بودیم.

یوسفی در پاسخ به این پرسش که به‌نظر شما با وجود چنین ظرفیت‌هایی چرا صادرات فرآورده‌های معدنی نسبت به ذخایر معدنی در استان کمتر است؟ تشریح کرد؛ گرچه آهنی همدان به لحاظ دارا بودن مواد معدنی قابل مقایسه با استان‌هایی همچون کرمان و یزد نیست اما از ۶۸ ماده معدنی شناخته‌شده در کشور بالغ بر ۳۰ نوع از آن را دارد، بنابراین می‌توان برای صادرات این محصولات به‌ویژه در حوزه‌هایی همچون سنگ‌های ساختمانی با ایجاد واحدهای فراوری نقشه راه درست‌تری ترسیم کرد.

وی با ابراز اینکه استان در حوزه صادرات کنسانتره آهن و فروسیلیس وضعیت مطلوبی دارد تشریح کرد؛ در حوزه سیمان نیز تاچندی پیش وضعیت استان مطلوب بود اما امروز گویا تحریم‌ها تا حدودی بازارهای صادراتی این محصول را محدود کرده است.

سرعت گرانی کم شد؟

■ چرا نرخ تورم آذرماه کاهشی شد؟
استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اقتصادی در مورد کاهشی شدن نرخ تورم در آذرماه امسال، گفت؛ با توجه به افزایش قیمت‌ها و از ره مردم آن را در این ماه حس کرده‌اند، نرخ تورم اعلام شده به‌نظر غیرعادی می‌رسد، زیرا تقریباً در این ماه دولت افزایش قیمت‌هایی را تصویب کرده بود.

مرتضی افقه، افروزد، البته بخشی از کاهش تورم به کاهش نرخ رشد نقدینگی که از چند سال گذشته با هدف کاهش تورم در دستور کار بوده، برمی‌گردد که سطح تقاضا را کاهش داده است؛ به‌طوری‌که با توجه به افزایش سطح قیمت‌ها اما تقاضا برای خرید کاهش داشته و بخشی از کاهش رشد نرخ تورم این موضوع بوده که سرعت رشد قیمت‌ها را کند کرده است.

وی در مورد روند نرخ تورم در ماه‌های آینده، اظهار کرد؛ پیش‌بینی می‌شود که اگر شرایط به همین منوال باشد، کاهش تورم ادامه‌دار نخواهد بود و با توجه به شرایط اقتصادی که داریم این روند معکوس خواهد شد و روند نرخ

برق خورشیدی، پشت ابر بی‌تدبیری

بی‌شک یکی از بزرگ‌ترین دلایل ناترازی برق را باید در بی‌برنامگی و سهل‌انگاری مدیران دولتی و اعتماد نکردن به بخش خصوصی جست‌وجو کرد. درحالی‌که کشور امسال حدود ۱۵هزار مگاوات کمبود برق دارد و برای ساخت نیروگاه جدید نیز با احتساب ساخت توربین گازی و بخاری، در مجموع پنج تا هفت سال زمان نیاز است، شرکت‌های دانش‌بنیان متعددی در ایران وجود دارند که روش‌های نوینی مبتنی بر هوش مصنوعی را برای تولید برق معرفی کرده‌اند. این شرکت‌ها ادعا می‌کنند که علاوه بر صرفه‌جویی بیش از ۱۰ هزار مگاوات در مصرف برق، می‌توانند درآمدی معادل ۱۰هزارمیلیارد تومان در سال ایجاد کنند.

■ کمبود برق، محصول مصرف گاز زیاد

با توجه به این‌که در سال‌های گذشته، عمده تولید برق به منابع گازی وابسته بوده و در فصول سرد سال، مصرف گاز برای گرمایش به اوج خود می‌رسد، از اواخر پاییز امسال مشاهده می‌کنیم که مشکل تأمین گاز برای نیروگاه‌های حرارتی

واردات خودرو داشته باشد و ثبت‌سفارش انجام داده باشد، تا زمانی که ماشین‌های ثبت‌سفارش‌شده را وارد نکن، تسویه‌حساب و تعهداتش را انجام ندهد، با این پیام که سقف اعتباری شما به اتمام رسیده و پرونده فعلی قابل پشتیبانی نیست مواجه می‌شود و قادر به ثبت‌سفارش جدید نخواهد بود.

مشاور انجمن واردکنندگان خودرو اعلام کرد شرکت‌هایی که هنوز با سقف اعتبار خود استفاده نکرده‌اند، این امکان را دارند که خودرو ثبت‌سفارش کنند .
باین‌حال، درحال‌حاضر شرکت‌های فعال در زمینه واردات خودرو با محدودیت‌هایی در این زمینه مواجه هستند. این محدودیت‌ها ممکن است به علت سیاست‌های دولتی با تغییرات در قوانین مربوط به واردات خودرو باشد.

■ چرا خودروهای وارداتی در جاده‌ها نمود ندارند؟

از سوی دیگر، برخی کارشناسان معتقدند طبیعتاً با ورود این ۴۱هزار خودرو وارداتی به کشور اما نمود آن را نمی‌توان در خیابان‌ها و جاده‌های کشور دید. به همین دلیل به‌نظر

رئیس نظام مهندسی معدن استان همدان با بیان اینکه در راستای گسترش صادرات محصولات معدنی به‌ویژه سنگ‌های تزئینی و ساختمانی چاره‌ای به‌جز استقرار واحدهای فراوری در استان نیست تشریح کرد؛ تاکنون درخصوص لزوم تقویت صنایع فراوری این محصول معدنی برای جلوگیری از خام‌فروشی به سایر استان‌ها، بسیار صحبت شده اما در این بین تنها راهکار پیش رو ایجاد یک شوهرک فراوری است که متأسفانه باوجود وعده‌ها هنوز شاهد تحقق آن نیستیم.

یوسفی در پاسخ به این پرسش که به‌نظر شما چرا این وعده‌ها محقق نشده؟ تصریح کرد؛ نخستین مسئله به کم‌رنگ بودن سرمایه‌گذاری در این بخش بازمی‌گردد، یعنی سرمایه‌گذار هنوز از بخش خصوصی برای ورود به این عرصه داوطلب نشده است.

وی با تأکید بر لزوم همکاری بخش دولتی و خصوصی در راستای ایجاد زیرساخت‌های معدنی عنوان کرد؛ دولت باید از طریق فراهم کردن و تدارک دیدن زمین مناسب در راستای تسهیل سرمایه‌گذار برآید اما هنوز این بستر از سوی بخش دولتی باوجود وعده همکاری فراهم نشده است.

مخ‌لوسف با توجه به آنچه گفته شد؛ تا چندی پیش خام‌فروشی رویه اصلی در مورد معادن استان همدان بوده و سال‌های متماداً منابع ارزی بالقوه هدر رفته اما امروز بخشی از این مواد معدنی به مدد استقرار واحدهای فراوری از خام‌فروشی رهایی یافته و با ارزش افزوده بالایی از استان خارج شده و صادر می‌شود؛ البته همچنان

تورم در ماه‌های آینده افزایشی خواهد بود.

این استاد اقتصاد دانشگاه با اشاره به این‌که دولت نرخ ارز نیامی را حذف کرده و قیمت ارز در بازار غیررسمی افزایش داشته است، ادامه داد؛ ارز یکی از متغیرهای اقتصادی است که به‌شدت روی تورم تأثیرگذار است؛ بنابراین بدون تردید اگر قیمت ارز در همین حدود بماند، قیمت کالاها در ماه‌های آینده افزایش خواهد داشت.

افقه در مورد راهکار برای کاهش تورم، بیان کرد؛ علت اصلی تورم در کشور ما، ساختاری است؛ البته یک مشکل اقتصاد ایران این است که برخی اقتصادخوانده‌ها برای افزایش تورم بر بخش تقاضا تمرکز کرده‌اند درحالی که به‌نظر من بخش عرضه مشکل دارد و به موانع تولید برمی‌گردد.

وی تصریح کرد؛ امروز عمده مشکلات که سد راه کسب‌وکارها و تولید قرار دارند، داخلی است؛ البته تنش‌های منطقه‌ای هم بر سرمایه‌گذاری و تولید تأثیرگذار است و حجم تقاضای تولیدکننده و مصرف‌کننده را به‌دلیل نگرانی از آینده افزایش می‌دهد اما بخشی مربوط به داخل کشور است.

در سایر کانی‌های معدنی به‌ویژه سنگ‌های معدنی، ساختمانی و تزئینی و کانی‌های ارزشمند انتقادی متوجه فعالان این بخش نیست؛ زیرا برای ایجاد ارزش افزوده و توسعه صنایع معدنی، تجهیزات و فناوری به‌روز مورد نیاز است که به‌دلیل هزینه بالای این تجهیزات، ریسک بالای استخراج و تولید مواد معدنی و زمان‌بر بودن بازدهی در حوزه معادن، رغبتی برای سرمایه‌گذاری در این بخش وجود ندارد.

از سوی دیگر هم افزایش لحظه‌ای نرخ ارز نیز بر این مشکل دامن زده است. مشکل دیگری که بخش معدن با آن مواجه است پلاتنیکفی بهره‌برداران معادن درخصوص پرداخت حقوق دولتی است؛ چراکه در ماده ۱۴ قانون معادن درصد معین بپای ماده معدنی برای پرداخت درصود دولتی مشخص نشده و همین امر باعث برخورد سلیقه‌ای مسئولان و سردرگمی بهره‌برداران شده است.

این در حالی است که سال‌ها معضلات ساختاری معادن استان همدان از سوی کارشناسان در گفت‌وگو با رسانه ما گوشزد می‌شود اما برای رفع آن‌ها گوش شنوایی وجود ندارد.

از سوی دیگر نیز حل آن‌ها مستلزم زمان، تخصص و هزینه است، ولی برخی از آن‌ها را می‌توان با مدیریت صحیح و قاطع برطرف کرد اما گویی در استان این عزم هنوز به‌ویژه در عرصه سنگ‌های ساختمانی برخلاف وعده و وعیدها وجود ندارد.

دولت باید موانع کسب‌وکار را کاهش دهد که می‌تواند در کاهش نرخ تورم اثرگذار باشد.

این کارشناس اقتصادی گفت؛ امروز بنگاه‌های تولیدی در شوهرک‌ها صنعتی با ۳۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت فعالیت می‌کنند که باید بتوانیم این‌ها را فعال کنیم. اقتصادخوانده‌ها می‌گویند باید نقدینگی را کم کنیم، یعنی سمت تقاضا را مدنظر قرار داده‌اند و اگر این تمرکز به سمت عرضه باشد، کاهش تورم پایدارتر خواهد بود تا این‌که تقاضا را کم کنیم.

هرچند روند کاهنده تورم نویدبخش است اما کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند این روند در ماه‌های آینده تغییر می‌کند و با توجه به افت قدرت خرید مردم ناشی از تورم‌های بسیار بالا در هفت سال اخیر، دولت باید برای کنترل تورم و بهبود وضعیت خانوارها برنامه‌ریزی در زمان داشته باشد، زیرا موتورهای تورم همچنان روشن است و دولت باید برای خاموش کردن آن‌ها برنامه داشته باشد.

■ محسن نظری

ادامه خواهد داشت.

با این تفسیر باید یک نکته را مد نظر داشت که برای ساخت نیروگاه جدید با احتساب ساخت توربین گازی و بخاری، درمجموع

پنج تا هفت سال زمان لازم است. در پیک تابستان ۱۴۰۲ مصرف برق به ۷۳هزار و ۵۰۰ مگاوات رسید، درحالی‌که عملاً تولید حداکثر نیروگاه‌های ظرفیت قیود ۶۱هزار و ۵۰۰ مگاوات بود، بنابراین حدود ۱۲هزار مگاوات ناترازی برق رخ داد، اما امسال این میزان به ۱۵هزار مگاوات رسیده و در سال‌های آینده هم بیشتر خواهد شد. ناگفته نماند ناترازی برق در زمان پیک مصارف همواره از چالش‌های کشور بوده و این پدیده گاهی با عدم توجیه‌پذیری احداث نیروگاه برای بهره‌برداری در مدت زمان محدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ ساعت در سال مورد تأکید قرار می‌گرفته و مبنای توجیه عملکرد نامطلوب توسعه ظرفیت نیروگاهی بوده است.

■ سجاد مرسلی

محصولات خود را با سودهای بسیار بالا به فروش می‌رسانند و در نتیجه، بازار این گروه از خودروسازان به خاطر واردات آسیب خواهد دید و منافع آن‌ها تحت تأثیر قرار خواهد گرفت. به گفته وی، واردات خودرو به ایران خودرو و سایپا ذره‌ای آسیب وارد نمی‌کند و آن‌ها مخالف این روند نیستند، چراکه خودروهای وارداتی ۱/۵ تا سه میلیارد تومان قیمت دارند و واردات هیچ تأثیری بر وضعیت قیمت تولیدات ایران خودرو و سایپا نخواهد گذاشت. بد نیست بدانیم یکی از بزرگ‌ترین موانع واردات خودروهای خارجی، تحریم‌های اقتصادی است که تجارت خارجی ایران را محدود کرده است. این تحریم‌ها به‌تنها امکان انتقال پول و تأمین قطعات را دشوار کرده، بلکه بسیاری از خودروسازان خارجی را از همکاری با ایران بازداشته است.

علاوه‌براین، نوسانات نرخ ارز و افزایش قیمت دلار، هزینه واردات را به‌طور قابل توجهی افزایش داده و قیمت خودروهای وارداتی را برای مصرف‌کنندگان نیایی غیرقابل دسترس کرده است.

■ زینب صفری